

Bijdrage discussiegroep [Trias Politica Zeeland](#)

1. Wij zijn het van harte eens met de opdracht aan de staatscommissie om te adviseren over relevante verbeteringen in de onderlinge verhouding tussen de staatsmachten. Ook en met name vanuit het oogpunt om de positie van burgers in onze rechtsstaat te versterken (onze aanvulling: en te verbeteren). Meer concreet: stemt de Staatscommissie in met onze wens voor een meer fundamentele en duidelijke verdeling van de staatsmachten conform de leer van de Trias Politica?

Onze toelichting.

De Tweede Kamer via directe verkiezingen en de Eerste Kamer via getrapte verkiezingen zijn als enige staatsorganen door burgers/kiezers gemandateerd om wetten resp. de burgers bindende voorschriften (en beleid) vast te stellen. In de praktijk zijn echter massa's van die de burgers bindende regels door de wetgever gedelegeerd. Bijvoorbeeld aan de uitvoerende macht (denk aan a.m.v.b's) of aan de vele ZBO's en RWT's, die met hun bindende regels doorgaans nogal ver af staan van de "reguliere" wetgevende macht. Het werken met zogeheten raamwetgeving houdt daarnaast geregeld in dat de rechter (de facto en de iure) is genoodzaakt tot een praktische uitleg en invulling van die raamwetgeving.

2. In vervolg hierop: Hoe kan/moet worden bevorderd dat de kwaliteit van wetgeving wordt geoptimaliseerd?

Onze toelichting.

We snappen op zichzelf dat (heel) kleine politieke fracties in volksvertegenwoordigingen weinig faciliteiten (bijv. personeel en tijd) hebben om zich diepgaand met alle juridische inhoud van alle wetgeving in te laten. Bij de hedendaagse versnippering van fracties/partijen lijkt het vaak aantrekkelijker en gemakkelijker om publicitaire aandacht te vergaren via de controlefunctie op het bestuur. Maar burgers en de rechterlijke macht zijn primair gediend met duidelijke wetgeving. Dat vereist dus een nauwgezet wetgevingsproces. Ook als moet worden gewerkt met raamwetgeving (omdat niet alles wetgevingstechnisch gedetailleerd kan worden geformuleerd) dan is het wel noodzakelijk dat in elk geval de kaders en doelstellingen zo helder in wet en memorie van toelichting worden omschreven dat er voor justitiabelen en de rechterlijke macht voldoende helderheid bestaat over de bedoelingen cq de uitleg.

In dit verband wordt regelmatig het voorstel gehoord om de wetgevingstechnische ondersteuning van de beide Kamers aanzienlijk te versterken/vergroten. Maar zouden ook politieke partijen moeten worden uitgedaagd om bij de kandidaatstelling van hun volksvertegenwoordigers mede te waarborgen dat zij ook zorg (kunnen) dragen voor de kwaliteit van wetgeving? Dit geldt zeker niet in laatste instantie voor de getrapte gekozen Eerste Kamer, die naar onze mening op wetgevingsgebied (weer) meer als een chambre de reflection zou moeten fungeren, en niet of minder als een vooral (tweede) politiek orgaan naast de Tweede Kamer.

3. Hoe moet/kan worden bevorderd dat het Kabinet, Tweede en Eerste Kamer -nauwgezetter dan nu- voorafgaand aan de vaststelling van en/of instemming met internationale verdragen en/of bindende internationale regels, de mogelijke gevolgen en uitwerking daarvan voor de Nederlandse samenleving helder in kaart brengen en hebben?

Onze toelichting.

Hoe vaak wordt niet door de overheid aangevoerd cq soms zelfs als een soort alibi opgevoerd dat Nederland verplichtingen heeft op basis van internationale afspraken en regels?! Terwijl Nederland daar dan internationaal wel mee heeft ingestemd...

De bijna onoverzienbare hoeveelheid bindende internationale regels worden naar onze mening momenteel door het Kabinet en de beide Kamers vooraf niet altijd of onvoldoende preventief getoetst op de doorwerking op korte of langere termijn voor de Nederlandse samenleving. Al dan niet door juridisch, personeels- en/of tijdsgebrek. Hoe kan/moet dit proces cq dit manco worden verbeterd? Bedacht moet ook worden dat de rechterlijke macht verplicht is om nederlandse regels te toetsen aan die internationale regels.

4. In hoeverre is er sprake van een ongewenste vermenging van functies tussen de afzonderlijke machten van de Trias Politica? Deze kunnen problemen veroorzaken voor het functioneren van de rechtsstaat, en kunnen voor de burger tot onduidelijkheden leiden. Moet daar verandering in worden aangebracht, en zo ja, welke dan?

Onze toelichting.

Een dergelijke vermenging van functies is bijvoorbeeld te zien binnen de Raad van State. Enerzijds is de Raad adviseur van de wetgevende macht, en anderzijds ook een rechtsprekende macht. Door de Raad zelf formeel aangemerkt als gescheiden eenheden. Maar materieel/inhoudelijk is het niet uitgesloten dat ze intern toch rekening met elkaar houden. Ander voorbeeld: het samenvallen/combineren van de functie van (plaatsvervangend) rechter en een ambtelijke of politieke functie in de uitvoerende of wetgevende macht (centraal of decentraal). Dit kan mogelijk voor de burger tot onduidelijkheid leiden in het licht van de scheiding van de Trias-machten.